

KARS İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ NEZARETHANELERİ ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2022/06

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 01.03.2022 tarihli ve 2022/135 sayılı kararıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
KISALTMALAR.....	ii
1. GİRİŞ.....	1
2. NEZARETHANELERDE YAPILAN TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER	2
2.1. Kars İl Emniyet Müdürlüğü Nezarethaneleri	3
2.2. Kazımpaşa Polis Merkezi Amirliği Nezarethaneleri	7
DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	7
2.3. İl Emniyet Müdürlüğüne Yönelik (Ortak) Değerlendirme ve Tavsiyeler	8

KISALTMALAR

- AİÖK** : Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
- BM** : Birleşmiş Milletler
- CMK** : Ceza Muhakemesi Kanunu
- m.** : madde
- m** : metre
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
- TIHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması

1. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6701 sayılı Kanunla, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.
2. Türkiye, 14.09.2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT’ın 1’inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*¹
3. 6701 sayılı Kanun’un 9/1-1 bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanunun 2/1-k bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.
4. Suç işlediği şüphesini gösteren somut delillerin varlığı halinde kişinin kolluk kuvvetleri tarafından özgürlüğünden yoksun bırakılmasına ilişkin genel hükümler 04.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nda (CMK) yer almaktadır. CMK’nin 99’uncu maddesinde ise *“Gözaltına alınan kişilerin bulundurulacakları nezarethanelerin maddi koşulları, bu kişinin hangi görevlinin sorumluluğuna bırakılacağı, sağlık kontrolünün nasıl yapılacağı, gözaltı işlemlerine ilişkin kayıt ve defterlerin nasıl tutulacağı, gözaltına alınmanın başlangıcında ve bu tedbire son verildiğinde hangi tutanakların tutulacağı ve gözaltına alınan kişiye hangi belgelerin*

---

¹ Birleşmiş Milletler (BM), Genel Kurul, *İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme*’nin Ek İhtiyari Protokolü, 39/46, para. 1.

verileceği ile kolluk tarafından gerçekleştirilen yakalama işlemlerinin yürütülmesinde uyulacak kuralların yönetmelikle gösterileceği” hükme bağlanmıştır.

5. 01.06.2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliğinin 4’üncü maddesine göre nezarethane; “*Şüpheli veya sanıkların haklarındaki işlemlerin tamamlanıp adli mercilere sevk edilinceye kadar bekletilmesi amacıyla yapılmış yerleri*” ifade etmektedir.
6. 6701 sayılı Kanun’un 9/1-j bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin tutulduğu nezarethanelere ziyaretler düzenlemek TİHEK’in görev ve yetki alanı kapsamındadır. Bu bağlamda, Kars İl Emniyet Müdürlüğü² nezarethaneleri ile Kazım Paşa Polis Merkezi Amirliği³ nezarethanelerine heyetimiz tarafından 15.09.2021 tarihinde **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.
7. Ziyaret heyetinde; ... yer almıştır.
8. Ziyaret COVID-19 salgını sebebiyle “zarar vermeme ilkesi” gözetilerek, temizlik-maske-mesafe kurallarına riayet edilerek gerçekleştirilmiştir.
9. Bu rapor, TİHEK tarafından 6701 sayılı Kanun’un 9/1-j maddesi ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 96/3 maddesine istinaden, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun ziyaretlerin hangi sıklıkla gerçekleştirileceğine ilişkin 09.02.2021 tarihli ve 2021/16 sayılı kararı ile 08.09.2021 tarihli ve 3893 sayılı Başkanlık Oluru çerçevesinde 15.09.2021 tarihinde Kars İl Emniyet Müdürlüğü nezarethanelerine gerçekleştirilen ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini içermektedir.

2. NEZARETHANELERDE YAPILAN TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

---

² Bundan sonra kısaca Müdürlük olarak ifade edilecektir.

³ Bundan sonra kısaca Amirlik olarak ifade edilecektir.

10. Ziyaret, İl Emniyet Müdürü ile yapılan görüşme ile başlamıştır. Görüşmede; TİHEK Heyeti tarafından, TİHEK, ulusal önleme mekanizması, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgi verilmiş, Müdürlük ve faaliyetleri ile ilgili bilgi alınmıştır. Görüşmenin ardından Heyet, sırasıyla Kars İl Emniyet Müdürlüğü Nezarethanesini ve Kars Kazımpaşa Polis Merkezi Amirliği Nezarethanesini ziyaret etmiştir.
11. Müdürlük ana hizmet binasının 2018 yılı Eylül ayında faaliyete geçtiği, büyük oranda idari işlere tahsis edildiği gözlemlenmiştir. Nezarethane; Asayiş Şube Müdürlüğü, Göçmen Kaçakçılığı Mücadele ve Hudut Kapıları Şube Müdürlüğü, Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü (TEM), Narkotik Şube Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü (KOM) ile Savcılık talimatına binaen İl Jandarma Komutanlığı tarafından ortak olarak kullanabilmektedir.
12. Müdürlük tarafından Müdürlüğe bağlı şubelerin denetimlerinin sık aralıklarla yapıldığı, binalara girişlerde emniyet personeli dâhil herkesin güvenlik kontrolünden geçtiği, ilk açıldığı günden bu yana Kars Valiliği İl İnsan Hakları Kurulu tarafından Müdürlüğe iki kez ziyaret gerçekleştirildiği bilgisi verilmiştir.

2.1. Kars İl Emniyet Müdürlüğü Nezarethaneleri

13. İl Emniyet Müdürlüğü yerleşkesi, Yenişehir Mahallesi Ali Gaffar Okkan Bulvarı No:94 adresinde bulunmaktadır.
14. Müdürlüğe bağlı il bünyesindeki bütün birimler ile şube müdürlükleri aynı bina bünyesinde bulunan Asayiş Şube Müdürlüğüne kayıtlı bu Nezarethaneyi kullanmaktadır.
15. Zemin katta yer alan ve toplam 15 kişilik kapasitesi olan nezarethane biribirinden ayrı 8 bölümden oluştuğu, 7 adet bölümün 12.72 m² (yükseklik 4.41 m, boy 3.78 m, en 3.37 m) alana sahip olduğu ve çift kişilik olarak dizayn edildiği, 1 adet bölümün ise tek kişilik olacak şekilde dizayn edildiği ve 11.81 m² (yükseklik 4.40 m boy 3.58 m en 3.30 m) büyüklüğünde olduğu görülmüştür.
16. Ziyaret tarihi itibarıyla, ortak kullanılan nezarethanede tutulan olmadığı gözlemlenmiştir.
17. Nezarethane odalarının duvarlarla ayrıldığı, demir parmaklıkların sağlam demir malzemedен yapıldığı ve yeterli kalınlıkta olduğu gözlemlenmiştir. Nezarethane odalarında tutulanların oturmaları ve uyumaları için kullandıkları alan beton malzeme

üzerine kaplanmış yumuşak malzemedendir oluşmaktadır. Bu alanların oturmak için yeterli yumuşaklığa sahip olduğu gözlemlenmiştir.

- 18.** Nezaret odalarında havalandırma için açılabilir bir pencere bulunmamakta, havalandırma koridor tavanından sağlanmaktadır.
- 19.** Nezarethane odalarında birer pencere bulunduğu, ısınmanın doğalgazla çalışan kalorifer sistemiyle sağlandığı ve peteklerin koridorda yer aldığı gözlemlenmiştir.
- 20.** Ziyaret heyeti tarafından nezarethane odalarında kişilerin kendilerine zarar vermek için kullanabilecekleri tesisat borusu, kalorifer peteği gibi herhangi bir cisim olmadığı; olası bir kendine zarar verme eyleminin önüne geçebilmek adına demir parmaklıkların boydan boya bölme içermeyecek şekilde dizayn edildiği görülmüştür.
- 21.** Odalar gün ışığı almakta, aydınlatma koridor tavanından yapay olarak sağlanmaktadır.
- 22.** Nezarethanede kadın ve erkek ayrı olmak üzere birer adet tuvalet, birer adet banyo ve birer adet lavabo bulunmaktadır.
- 23.** Engellilerin kullanımına uygun bir klozet bulunmakta olup; tutunma barı bulunmamaktadır. Müdürlük yetkililerince engelli bireylere ihtiyaçlarının giderilmesi konusunda görevli memur tarafından yardım edildiği bilgisi verilmiştir.
- 24.** Tuvalet, banyo ve lavaboda sabun, tuvalet kâğıdı, ıslak mendil, şampuan gibi temizlik malzemelerin mevcut ve yeterli olduğu; zemin, duvar, lavabo içi ve duş alanının temiz olduğu gözlemlenmiştir.
- 25.** Nezarethanede gözaltında tutulanlara, Kars Polisevi'nden kumanya şeklinde 3 öğün (sabah, öğle, akşam) yemek getirildiği belirtilmiştir.
- 26.** İdare, tutulanların içme suyu ihtiyacının polis evinden temin edilen pet şişe sularla karşılandığını aktarmıştır.
- 27.** Gözaltında bulunan şahısların acil tıbbi yardım ihtiyacı hâsıl olduğunda 112 Acil Çağrı Merkezi ile iletişime geçilerek ambulans çağrıldığı, ilk müdahalenin ambulans görevlileri tarafından yapıldığı, tutulanın hastaneye gitmesi gerektiği tespit edildiğinde personel refakatinde hastaneye sevk işleminin sağlandığı ve uygun tedavinin hastanede gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.
- 28.** Sürekli ilaç kullanması gereken tutulanın raporu mevcutsa raporuna istinaden, raporu mevcut değilse, nezarethane girişi öncesi alınan doktor raporunda durumun bildirilerek

muayene ile birlikte ilgili ilacın rapor edildiği ve saati geldiğinde tutulana kullandırıldığı ifade edilmiştir.

- 29.** Nezarethanede 1 adet müdafî görüşme odası bulunduğu, oda içerisinde sanık hakları formlarının birer numunesinin bulunduğu, müdafî ve tutulananın görüşme sağlayabileceği şekilde masa ve sandalyeler bulunduğu, kamera bulunmadığı gözlemlenmiştir.
- 30.** Nezarethanede 1 adet muhafaza altına alma odası bulunduğu, bu odanın aynı zamanda teşhis amaçlı ve bekleme odası olarak da kullanıldığı ifade edilmiştir. Odada bir masa ve iki sandalyenin mevcut olduğu, odanın bir duvarında teşhis amaçlı reflektif cam bulunduğu gözlemlenmiştir.
- 31.** Nezarethanede ifade alma odası bulunmamaktadır. Her müdürlüğün kendi bünyesinde ifade odası bulunmaktadır. Bu odalarda savcı talimatıyla ses ve görüntü kaydı yapan kameraların olduğu gözlemlenmiştir.
- 32.** Koridorda nezarethane talimatnamesinin asılı olduğu görülmüştür. Tutulanların haklarını gösteren CMK m. 147 ve CMK m. 91'e göre hazırlanmış "Sanık Hakları Formu" nun yabancı uyruklu şahısların anlayacakları dillerde (Fransızca, Rumca, İspanyolca, Rusça, Romence, Gürcüce, Arapça ve Almanca) nezarethane duvarlarına asıldığı gözlemlenmiştir.
- 33.** Şüpheli şahıs geldiğinde aramanın ilgili şubede yapıldığı, nezarethaneye indiğinde ikinci kez tedbiren üst araması yapıldığı, aramada üzerinden çıkan eşyaların teslim alındığı, emanet odasında kişiye özel dolaplarda muhafaza edildiği, muayene bilgilerinin ve yakınlarına ait bilgilerin deftere kaydedildiği ve bu kayıtların ayrıca Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi'ne düzenli olarak girildiği ifade edilmiştir. "Nezarethaneye Alınanların Kaydına Ait Defter" heyetimizce incelenmiş olup defterin düzenli olarak tutulduğu gözlemlenmiştir.
- 34.** Nezarethaneye ait koşulları ve koridorları gören, gece görüş kamerası da mevcut toplam 12 kameranın olduğu, 7/24 kayıt alındığı, kayıtlardan Koruma Şube Müdürlüğünün sorumlu olduğu; kayıtlara diğer birimlerin de erişiminin bulunduğu, 1 personelin sürekli olarak kayıt ve kamera odasında görevli bulunduğu ifade edilmiştir. Güvenlik kamerası kayıtlarının 30 gün saklandığı, kameraların genel elektrik ağına değil; özel korumalı POLNET elektrik UPS ağına bağlı olduğu, bu nedenle herhangi bir elektrik kesintisi yaşanmadığı belirtilmiştir. Ziyaret heyeti tarafından yapılan incelemelerde kameraların çalışır durumda olduğu ve geçmişe dönük kamera kayıt

işlemlerinin düzenli bir biçimde tutulduğu, kamera kayıt defterinden rastgele seçilen tarih kayıtlarının defterdeki veri ile uyumlu olduğu gözlemlenmiştir.

- 35.** Nezarethane temizliğinin Müdürlük bünyesinde bulunan görevli temizlik personeli tarafından her sabah nezarethane içerisinde bulunan lavabo ve tuvaletler dâhil olmak üzere rutin olarak yapıldığı, tutulanlar sevk olduktan sonra ilgili nezarethanenin temizlendiği bilgisi verilmiştir. Nezarethane odalarının genel anlamda temiz olduğu ziyaret heyetince gözlemlenmiştir.
- 36.** Gözaltına alınan her şahsa iki temiz battaniye verildiği, tutulanlar ayrıldıktan sonra ayrı bir yerde muhafaza edilen battaniyelerin yıkamaya gönderildiği ifade edilmiştir. Battaniyelerin olası bir kendine zarar verme eyleminin önüne geçebilmek adına kenar bantlarının çıkarıldığı gözlemlenmiştir.
- 37.** Ziyaret esnasında malzeme odası ziyaret edilmiştir. Malzeme odasında, temizlik malzemeleri, çoklu göz altılarda kullanılmak için ayrılan minderlerin mevcut olduğu, temiz battaniyelerin naylonlara sarılı bir şekilde muhafaza edildiği gözlemlenmiştir.
- 38.** Gözaltında tutulanların acil ihtiyaçlarını nezarethane görevlilerine sesli olarak bildirdikleri ve tutulanların ihtiyaçlarının imkânlar doğrultusunda hemen karşılandığı ifade edilmiştir.
- 39.** Nezarethanenin bulaşıcı hastalık ve haşeratlara karşı tedbir amaçlı olarak haftada 2 kez rutin olarak belediyeden hizmet alımı yöntemiyle ilaçlandığı ifade edilmiştir.
- 40.** Yabancı uyruklu tutulanlara gözaltı söz konusu olduğunda ilgili tahkikatı yapan birim tarafından Cumhuriyet Savcısı talimatıyla tercüman tahsisinin gerçekleştirildiği, haklarının sözlü olarak tutulana anlatıldığı Müdürlük yetkililerince ifade edilmiştir. Duvarda yangın güvenlik talimatının asılı olduğu görülmüştür.
- 41.** Kadın ve erkek personel sayısının yeterli olduğu ifade edilmiştir. Gözaltına alınan kadınlarla ilgili işlemlerin kadın personel tarafından yapıldığı, geceyi nezarethanede geçirmesi gereken kadın olduğu zaman kadın personelin nöbet tuttuğu ifade edilmiştir.
- 42.** Nezarethane personelinin hizmet içi eğitim kapsamında insan hakları, işkence ve kötü muameleyi belgelendirme ve tutulanlara, özellikle hassas gruplara yönelik muamele konusunda bir eğitim almadığı belirtilmiştir.

2.2. Kazımpaşa Polis Merkezi Amirliği Nezarethaneleri

- 43.** Amirlik yerleşkesi Ortakapı Mahallesi Şehit Yusufbey Caddesi adresinde yer almaktadır.
- 44.** Amirliğe bağlı Nezarethane Amirliğin bodrum katında bulunmakta olup; üç odadan oluşmaktadır.
- 45.** Müdürlük nezarethanesinde kapasitenin aşılması durumunda Kazımpaşa Polis Merkezi Amirliği nezarethanesinin kullanıldığı, uzun zamandır Amirlik nezarethanesinde tutulan olmadığı ifade edilmiştir.
- 46.** Nezarethane odalarında tutulanların oturmaları ve uyumaları için kullandıkları alanın beton malzeme üzeri keçe kumaş bir malzeme ile karton üzerine kaplandığı, bir bölümünün deforme olduğu ve temiz olmadığı, yeterli yumuşaklıkta olmadığı gözlemlenmiştir.
- 47.** Nezarethane bodrum katta bulunması nedeniyle doğal ışık almadığı gözlemlenmiştir.
- 48.** Nezarethanede kadın ve erkek ayrı olmak üzere birer adet tuvalet, birer adet banyo ve birer adet lavabo bulunduğu, kadınlar tuvaletinin kapısının kilitli olduğu, tesisat problemlerinden dolayı alanda koku oluştuğu ve kullanıma kapalı olduğu gözlemlenmiştir.
- 49.** Nezarethanede 1 adet müdafî görüşme odası bulunduğu, oda içerisinde birer adet sanık hakları formu bulunduğu, müdafî ve tutulanan görüşme sağlayabileceği şekilde masa ve sandalyeler bulunduğu; aynı odanın aynı zamanda müşahade odası olarak kullanıldığı gözlemlenmiştir.
- 50.** “Nezarethaneye Alınanların Kaydına Ait Defter” heyetimizce incelenmiş olup defterin düzenli olarak tutulduğu, uzun zamandır tutulan olmadığı bilgisi teyit edilmiştir.

DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

- 51.** TİHEK’in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek bir iletişim ve işbirliği esasına dayanmaktadır. Müdürlük yetkilileri ve personeline ziyaret heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişimi vakitlice sağlamıştır. Bu çerçevede, Müdürlük yetkilileri ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği işbirliği ve açık tutum ziyaret heyetimiz tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

2.3. İl Emniyet Müdürlüğüne Yönelik (Ortak) Değerlendirme ve Tavsiyeler

52. AİÖK'nin “Şüphelilerin sorgulanması, tatminkar bir biçimde yapılabilmesi için özel eğitim gerektiren ve uzmanların yapması gereken bir iştir. İlk olarak ve özellikle, sorgulamanın amacının tam olarak ne olduğu kesin olarak belirlenmelidir; amaç, sorgulamayı yapan memurların gözünde suçlu olduğu varsayılan bir kişinin itiraf etmesini sağlamak değil, incelenmekte olan konu hakkında gerçekleri öğrenmek için doğru ve güvenilir bilgilere ulaşmak olmalıdır. Şüphelilerin sorgulanması sırasında uygulanacak davranış kurallarının belirlenmesi, kolluk kuvvetlerinin uygun eğitimi almasına ek olarak, yukarıda belirtilen amaca uymalarını çok kolaylaştıracaktır.”⁴ tavsiyesi uyarınca; Müdürlük ve bağlı merkezlerde görev yapan personelin hizmet içi eğitim müfredatına, insan hakları, “tutulanlara ve özellikle hassas gruplara yönelik muamele” ile “BM'nin İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi İstanbul Protokolü” dahil olmak üzere işkence ve kötü muameleyi inceleme ve belgelendirme konularının dâhil edilmesi;
53. Ziyaret edilen her iki nezarethane bünyesinde de tuvalet, lavabo ve banyo bölümlerinde tutunma barı gibi kolaylaştırıcı fiziki donanım olmadığı göz önüne alındığında BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 14'üncü maddesinde yer alan “*Taraf Devletler engelli kişiler eğer herhangi bir süreç sonunda özgürlüklerinden mahrum edildiyse; bunun diğer bireylerle eşit koşullar altında yapılmasını; engellilerin uluslararası insan hakları hukukuna uygun olarak güvencelere sahip olmasını ve makul düzenlemeye ilişkin hükümler dâhil olmak üzere Sözleşme'nin hedefleri ve ilkeleriyle uyumlu muamele görmesini sağlar.*”⁵ hükmü uyarınca İl Emniyet Müdürlüğü'nün görev alanındaki tüm nezarethanelerde engelli dostu uygulamaların başlatılması,
54. Ziyaret edilen Kazımpaşa Polis Merkezi Amirliği nezarethanesinde odaların yeterli seviyede havalandırılmadığı ve temiz olmadığı göz önüne alındığında, AİÖK'nin “*Polis nezareti, göreceli olarak kısa sürelidir (veya en azından kısa süreli olmalıdır). Yine de polis hücrelerinde gözaltında kalma kimi temel şartlara uygun olmalıdır. Bütün*

---

⁴ Avrupa İşkencenin ve İnsanlıkdışı veya Onurkırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi AİÖK Standartları, CPT/Inf/(2002) 9, para. 34.

⁵ Birleşmiş Milletler (BM), Genel Kurul, *Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme*, A/RES/61/106 (2006), m.14.

polis hücreleri temiz, içinde bulunduğu kişi sayısına uygun büyüklükte ve yeterli derecede aydınlatılmış olmalıdır; tercihen hücrelerde doğal ışık da olmalıdır”⁶ tavsiyesi uyarınca havalandırma ve aydınlatma sisteminin yeniden düzenlenmesi,

55. Kazımpaşa Polis Merkezi Amirliği bünyesinde bulunan nezarethane odalarının yer alan oturma banklarının yeterli yumuşaklıkta başka bir malzeme kullanılarak yenilenmesi ve temizliğine özen gösterilmesi,

56. Kazımpaşa Polis Merkezi Amirliğindeki nezarethanede tuvalet tesisatı ile ilgili sorun çözülerek kapalı tuvaletin kullanıma açılması, tesisat nedeniyle katta oluşan kokunun giderilerek hijyen kurallarına uygun hale getirilmesi

tavsiye edilmektedir.

---

⁶ Avrupa Konseyi, Avrupa İşkencenin ve İnsanlık dışı veya Onur kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi, *AİÖK Standartları*, CPT/Inf/(2002) 15, para. 47.